

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Hai, ngày 16/02/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 343: Mười thiện giống như đại địa

Nhờ có đại địa – nơi chúng ta đang sinh sống đây – mà vạn vật sinh sôi nảy nở. Nếu không có đại địa thì dù có hạt giống tốt, hạt giống ấy cũng không thể trưởng thành. Hòa Thượng ví Mười thiện như đại địa, là căn bản của Thanh Văn, là căn bản của Duyên Giác, là căn bản của Bồ Tát và là căn bản của Phật quả. Vì vậy, nếu chúng ta không bắt đầu từ 10 thiện thì mọi sự tu hành sẽ không thể thành tựu.

Hôm qua, tôi nói chuyện với một vị Phật tử tu hành lâu năm. Cô ấy chia sẻ rằng cô thấy nhiều người tu hành rất tốt, nhưng chỉ một thời gian thì tự nhiên tan rã: người rơi vào danh, người rơi vào lợi, người rơi vào sắc dục, khiến cô cảm thấy ngỡ ngàng. Tôi nói với cô ấy rằng những người đó chỉ tu hành tốt ở hình tướng, còn trong nội tâm, các tập khí ấy vẫn đang phát triển; khi họ gần điều gì thì điều đó sẽ phát khởi. Cô ấy nói tiếp rằng cô có cảm giác ngờ ngợ khi nhận thấy có người học Phật mà lại không giữ giới, vì vậy cô đã rời xa họ.

Thân không cẩn trọng thì sẽ rơi vào Sát, Đạo, Dâm; Ý thì Tham, Sân, Si; Miệng thì nói dối, nói lưỡi đôi chiều, nói lời hung ác, nói lời thêu dệt. Nghiệp khẩu rất nặng, đôi khi có thể vô tình phá hoại một đoàn thể. Nếu là cố ý thì chúng ta không thể tưởng tượng được tội đó lớn đến mức nào. Cho nên Hòa Thượng khẳng định 10 thiện giống như đại địa, có thể thành tựu Bồ Đề của Thanh Văn, của Duyên Giác, của Bồ Tát và của Vô Thượng Phật quả.

Chỉ cần quán sát bản thân, chúng ta tự xét xem hằng ngày tu hành, học Phật, học theo chuẩn mực Thánh Hiền nhưng vẫn còn lơ là với 10 thiện. Nếu chúng ta nghiêm túc với 10 ác thì sẽ không dễ dàng phạm phải 10 ác: “*Thân Sát Đạo Dâm, Ý Tham Sân Si, Miệng nói dối, nói lưỡi đôi chiều, nói lời hung ác, nói lời thêu dệt.*” Hòa Thượng chỉ dạy chúng ta lập một biểu đồ hình tròn, chia hai bên 10 ác và 10 thiện, để theo dõi trong một ngày tâm mình hướng về bên nào, ác hay thiện,

từ đó biết ngay việc tu hành của mình có lực hay không, việc thiện mình làm là chân thiện hay giả thiện.

Gần đây, tôi bị một người lừa gạt; bề ngoài họ thể hiện tu hành rất tốt. Tuy vậy, tôi vẫn cảm thấy cách tu của họ dường như có vấn đề. Sau nhiều lần anh ta đưa tôi ra sân bay, tôi thấy anh ta có tâm hiếu nên mời anh đến dự lễ tri ân Cha mẹ. Nhờ diễn đàn đó để khơi dậy xúc cảm hướng về Cha mẹ, khiến Cha mẹ hoan hỉ, từ đó phát tâm hướng Phật, niệm Phật tu giải thoát. Tôi đã đặt vé máy bay mời anh đi. Tuy nhiên, tôi quan sát thấy cách ăn uống, cách nói năng, cách sinh hoạt của anh ta không thể hiện là người học Phật, niệm Phật lâu năm. Anh ta nghiêng cà phê, ngày đủ ba cữ, thiếu là run chân tay. Việc làm như vậy có thể khiến người khác nhìn vào mà chê trách rằng: *“Sao những người tu hành niệm Phật mà như vậy?”* Thật ra, họ chỉ tu ở hình tướng, dùng hình tướng để lừa người; lừa những người có tiền, lừa những người đang cô đơn.

Họ tu hành rất tốt, dẫn chúng rất tốt nhưng lại không giữ giới. Ma cũng như vậy, biểu hiện tướng mạo bên ngoài gần giống Phật, nhưng có điểm khác là Ma không giữ giới; trong hành nghi và lời nói hằng ngày sẽ biểu hiện sự phạm giới: gần tiền thì dính tiền, gần danh thì dính danh, gần sắc thì dính sắc, gần ăn thì dính ăn, gần ngủ thì dính ngủ. Vị Phật tử tôi nói chuyện hôm qua còn hỏi rằng cô thấy nhiều người tu Phật, nghe pháp Hòa Thượng rất tinh chuyên, nhưng sao họ lại thể hiện như vậy. Tôi nói rằng nghe là một chuyện, còn thực hành lại là chuyện hoàn toàn khác.

Thậm chí có người nghe pháp Hòa Thượng, chuyên niệm Phật mà vẫn còn phạm vào việc ngoại tình; có người được khuyên nhủ mà vẫn tiếp tục phạm. Họ không cưỡng lại được tập khí xấu ác của bản thân. Vì vậy, chúng ta học Phật phải bắt đầu từ căn bản; làm tốt căn bản rồi mới làm những việc khác. Đáng buồn nhất là miệng thì khuyên người niệm Phật, còn bản thân lại niệm danh lợi và tài sắc.

Hòa Thượng nói: ***“Điểm gốc của Phật pháp Đại thừa chính là 10 thiện. Kinh Thập Thiện Nghiệp Đạo không dài. Bạn chỉ cần xem qua một lúc là đã xem xong và cũng có thể hiểu được rất rõ ràng.”*** Thân có 3 điều, Ý có 3 điều, Khẩu có 4 điều, đều là căn bản. Nếu không tu từ căn bản thì dù tu đại pháp, Thân vẫn vướng Sát, Đạo, Dâm. Thân có thể không phạm nhưng Ý ngày ngày đều nghĩ đến, vì vậy tâm không thanh tịnh. Nếu như vậy, chúng ta niệm Phật có thanh tịnh

không. Trong Tịnh Độ Kinh có câu: “*Nghiệp tận tình không*”, vậy mà nếu nghiệp không tận, tình không không thì có thể Thân không làm nhưng trong lòng vẫn chất chứa, để rồi cuối cùng thân tàn ma dại.

Cho nên tất cả chúng ta phải xem lại. Nếu làm chưa tốt thì bắt đầu lại từ đầu, vẫn còn không muộn. Thầy Thái nói đến hai từ “*Lập Chí*”. Do đó, chúng ta hãy “*Lập Chí*” làm những việc cụ thể, rõ ràng, thiết thực lợi ích cho chúng sanh, cho cộng đồng.

Bài học hôm trước, Hòa Thượng dạy rằng phát tâm Bồ Đề chính là xả mình vì người. Xả mình vì người tức là tận tâm tận lực hy sinh phụng hiến. Hòa Thượng từng khẳng định với chúng ta rằng nếu chúng ta làm mọi việc lành bằng tâm chân thật thì đó chính là niệm Phật. Chúng ta có tin lời nói này không?

Hòa Thượng nói: “*Thanh Văn, Duyên Giác, Vô thượng Phật quả chính là từ nơi nền tảng của 10 thiện. Thậm chí pháp nhân thiên cũng phải nương nhờ nơi căn bản này.*” Chúng ta muốn trở lại làm người, muốn sanh cõi trời cũng phải bắt đầu từ 10 thiện.

Hòa Thượng nói: “*Phật đem 10 thiện tỷ dụ cho đại địa. Ví dụ này quá tốt! Tất cả mọi sự sống đều sinh trưởng nơi đại địa, nương vào đại địa mà có thể sinh trưởng. Nếu không có đại địa thì tất cả vạn vật đều không còn. Tỷ dụ này rất dễ hiểu và rất sâu sắc. Bạn tu hành mà không làm tốt 10 thiện thì cũng giống như vạn vật không có đất. Nếu không có đất, không có đại địa thì cho dù hạt giống tốt cỡ nào cũng không lợi ích gì vì không có nơi để sanh trưởng.*” Người học Phật tu hành mà không có 10 thiện thì cho dù tu hành tất cả pháp lành của Phật cũng không có thành tựu. Từ đây chúng ta mới thấy tầm quan trọng của 10 nghiệp.

Chúng ta học Phật thì đối với tập khí xấu ác của mình thì càng lúc càng phải xiết chặt hơn chứ không buông lung tùy tiện. Từ ngày chúng ta tùy tiện buông lung đó, chúng ta phải bắt đầu lại từ đầu. Kể cả 10 năm tu hành rồi nhưng có một ngày tùy tiện buông lung thì chúng ta phải bắt đầu lại từ đầu. Hòa Thượng nói: “*Chúng ta phải từ nơi 10 thiện mà công phu*”.

Có người hỏi tôi hiện giờ tôi đang làm gì? Tôi trả lời rằng: “*Tôi làm những việc nho nhỏ như trồng rau, làm đậu phụ để tặng cho mọi người.*” Sau một thời

gian làm việc, tôi nhận ra rằng nhờ những việc làm này mà tôi có thể đối trị tập khí xấu ác của mình. Trước đây khi tôi cho ai một cái gì đó, cảm giác như cắt da cắt thịt, dần dần, nhờ hằng ngày bố thí, cúng dường, cho miết rồi nên trở thành thói quen, nên không còn thấy xót, thấy tiếc nữa.

Hòa Thượng nói: ***“Tinh hoa của 10 thiện chính là dạy chúng ta chuyển ác thành thiện. Loại pháp tu hành này là căn bản pháp, cho dù chúng ta tu hành ở pháp môn nào thì không rời xa được 10 thiện. Tham thiền cũng không rời xa 10 thiện, niệm Phật cũng không rời xa 10 thiện. Bạn niệm Phật mà không có 10 thiện thì chỉ là niệm suông. Học Phật phải bắt đầu từ nền 10 thiện.”***

10 thiện dạy chúng ta chuyển ác thành thiện tức là dạy chúng ta thân trước đây làm việc ác thì nay chuyển thành thân làm việc thiện, là dạy chúng ta dùng thân nghiệp chướng chuyển thành thân nguyện lực, là dạy chúng ta mang thân này làm việc lợi ích chúng sanh chứ không nghe theo sự sai sử của thân này. Nơi nơi đều cho đi, đều nghĩ đến người khác thì chúng ta sẽ tạo ra một phong khí tốt đẹp, một mảng tường hòa. Tuy nhiên, nhiều người chia sẻ Phật pháp lại hạ thấp tiêu chí của Giới, họ thậm chí cho rằng nói dối là phương tiện.

Hòa Thượng nói: ***“Ở nơi Thập Thiện Nghiệp Đạo, Phật nói rất rõ ràng rằng Thập Thiện là căn bản của pháp nhân thiên, là căn bản của Thanh Văn Bồ Đề, là căn bản của Duyên Giác Bồ Đề, là căn bản của Vô Thượng Bồ Đề. Vô Thượng Bồ Đề chính là Phật quả. Vô Thượng Bồ Đề cũng phải từ nơi pháp căn bản này mà tu tập. Nếu rời 10 thiện thì không thể tu hành được”***. Từ lời chỉ dạy này của Hòa Thượng, chúng ta quan sát mình tu hành có đúng pháp hay không?

Trong Tịnh Độ có “đời nghiệp vãng sanh” tức là mang nghiệp cũ về Tây Phương. Từ lúc niệm Phật mà tạo nghiệp là nghiệp mới, còn trước khi niệm Phật mà tạo nghiệp là nghiệp cũ. Chúng ta học Phật thì phải biết đâu là đại pháp căn bản, do đó, nghe người khác thuyết pháp phải nghe xem có phù hợp với đại pháp căn bản không. Tu hành học Phật mà thân vẫn vướng sát đạo dâm, ý vẫn tham sân si – tham không được thì sân, sân quá thì ngu si tạo nghiệp. Hãy nhìn từ chính mình và xem xem chúng ta đang ngã về thiện hay về ác.

Hòa Thượng nói: ***“Không tu tốt 10 thiện, đời sau muốn làm thân người cũng không thể được. Đây là thật, không giả chút nào.”*** Đừng nghe ai đó nói rằng nói dối là phượng tiện, trộm cắp là phượng tiện. Việc này chẳng khác nào chúng ta xin tư vấn của một kẻ trộm cắp, một người chuyên nói dối. Vì hằng ngày họ trộm cắp, họ nói dối nên khi chúng ta hỏi, họ sẽ nói không sao cả. Cho dù bạn là ai, danh tiếng, thân phận, địa vị thế nào mà không tu đúng tiêu chuẩn thì không thể đến được cảnh giới mình mong muốn.

Hòa Thượng nói: ***“Nếu không tu tốt được 10 thiện, đời sau đi đến chỗ nào? Bạn bị nghiệp lực chi phối, bạn chính mình không làm chủ, vẫn là trôi lăn trong sáu cõi luân hồi. Từ đây bạn mới biết việc này nghiêm trọng đến thế nào! Chúng ta học Phật từ chỗ được thân người đến thành tựu Vô Thượng Bồ Đề phải có nền tảng 10 thiện. Nếu không làm được 10 thiện thì không có Phật pháp. Đó chỉ là Phật học mà thôi! Phật học tức là chỉ nghiên cứu về Phật”.***

Cho nên, danh cao tiến tốt cỡ nào mà không làm được 10 thiện thì không có Phật pháp. Người Phật học là người chỉ nghiên cứu về Phật, lấy giáo lý của Phật để tô điểm cho lời nói của mình, khiến người khác tin.

Hòa Thượng khẳng định: ***“Cho dù nghiên cứu nhiều năm cũng chỉ là nhà Phật học mà thôi và đáng sanh tử, đáng luân hồi thế nào vẫn phải sanh tử, vẫn phải luân hồi như thế đó. Do vậy, chúng ta là những người học Phật, nhất định phải thực tiễn ngay nơi 10 thiện mới chân thật là đệ tử của Phật.”*** Nghe lời khuyên dạy này của Hòa Thượng và làm theo thì chúng ta nhất định sẽ có kết quả. Tất nhiên không có chuyện làm đúng như pháp mà không có kết quả. Thật làm thì có kết quả./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!